

Gedragcode VVM Milieuprofessional

Vastgesteld door de algemene ledenvergadering op 17 december 2004.

De VVM is het netwerk van milieuprofessionals in Nederland en degenen die daarvoor in opleiding zijn. De VVM en haar leden dragen in hun dagelijkse werk bij aan een goed milieu en duurzame ontwikkeling. Zij streven naar een hoge professionele standaard voor het hele werkveld. Dit houdt onder meer in: goede werkomstandigheden, voortdurende kennisontwikkeling, een helder en adequaat milieubeleidskader, goede milieuregelgeving en een goede rechtspositie voor milieuprofessionals.

Milieuprofessionals zijn zich bewust van de bijzondere verantwoordelijkheid, die voortvloeit uit hun maatschappelijke functie, kennis en werkzaamheden.

De VVM wil en kan haar leden geen gedrag voorschrijven, maar wil eraan bijdragen dat zij, professioneel, bewust, alert en verstandig om gaan met dilemma's en ethische vragen die bij het vakgebied horen. De gedragscode is niet bindend maar stimulerend en richtinggevend en kan daarom de lat hoog leggen. De code geeft uitdrukking aan een gedeeld gevoel van wat de VVM-leden belangrijk vinden in het werkzame leven en hoe zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid zien.

De code richt zich in de eerste plaats tot de individuele milieuprofessional, maar is ook relevant voor de organisaties waarin zij werken.

De code zal door de - op te richten - VVM-dilemmabalie gebruikt worden, om leden bij te staan met het nemen van moeilijke beslissingen.

De individuele milieuprofessional werkt binnen de gegeven maatschappelijke omstandigheden en dat levert een spanningsveld op waarbinnen het soms lastig opereren is. De milieuprofessional zal in die omstandigheden naar beste vermogen optreden. Deze code wil hem [1] daarbij een steun in de rug zijn, maar dat doet niet af aan zijn eigen verantwoordelijkheid voor zijn beslissingen.

De VVM hoopt dat de code ook voor niet-leden nuttig zal zijn.

Bij het opstellen van de code zijn elementen ontleend aan de codes van de ONRI (raadgevende ingenieurs), de KNCV (chemici), het NIBI (biologen) en de IAIA (Environmental Impact Assessment) en is dankbaar gebruik gemaakt van materiaal van het KIVI (ingenieurs).

1. Milieuprofessional

Milieuprofessionals houden zich – vanuit verschillende achtergronden, opleidingen, disciplines, werkkringen en contractuele relaties – beroepshalve bezig met milieuproblematiek. Uit de aard van de milieuproblematiek vloeit voort dat het daarbij kennis uit verschillende richtingen en vakgebieden van belang en samenwerking met personen uit verschillende disciplines nodig is.

2. Doel van werkzaamheden

De leden van de VVM werken aan het bestuderen, voorkomen, oplossen of beperken van milieuproblemen en streven naar goede bescherming en beheer van de fysieke omgeving in het licht van duurzame ontwikkeling. [2]

3. Centrale waarden.

De centrale waarden voor de milieuprofessional zijn: respect voor mens en milieu (inclusief natuur), professionaliteit, kwaliteit en integriteit. Hij kent aard en achtergrond van de milieuproblematiek en kan globaal aangeven hoe zijn werkzaamheden zich verhouden tot de normatieve uitgangspunten (normen en waarden) voor de wijze waarop de mens en de samenleving met het milieu dient om te gaan.

4. Integrale benadering

De milieuprofessional heeft oog voor de samenhangen tussen de verschillende aspecten van de milieuproblematiek en verwante terreinen (arbeidsomstandigheden, gezondheidszorg, veiligheid, ruimtelijke ontwikkeling) en zal trachten te voorkomen dat problemen naar de toekomst verschoven of op anderen of naar elders afgewenteld worden.

5. Principes van milieubeheer

De milieuprofessional gaat uit van de principes van het milieubeheer: voorzorgsbeginsel, preventiebeginsel, onomkeerbaarheidsprincipe, vervuiler betaalt, anticipatiebeginsel, voorkeur voor bestrijding aan de bron.

6. Verantwoordelijkheid en verantwoording

De milieuprofessional is zich ervan bewust dat veelal derden (omwonenden, overheid, afnemers, beleggers, publiek) afgaan op zijn adviezen of oordelen en zal daarom op zorgvuldige en transparante wijze te werk gaan en op passende wijze verantwoording afleggen over zijn activiteiten en beslissingen.

7. Rol en positie

Dit betekent ook dat hij zich tijdig verdiept in de vraag of zijn juridische, financiële en organisatorische positie overeenstemt met de rol die van hem wordt verwacht. De milieuprofessional zal ervoor zorgen dat hij de juiste verantwoordelijkheden, bevoegdheden, middelen (tijd, hulpmiddelen en budget) en contractuele bescherming of rechtspositie krijgt. Zo zal de milieucoördinator in een bedrijf de taak en bevoegdheid moeten hebben om alle nodige informatie in te winnen en zo nodig rechtstreeks aan het topmanagement te rapporteren. Onafhankelijke adviseurs moeten toegang hebben tot alle relevante informatie en personen en zelf de eindredactie over hun rapportage kunnen voeren. Inspecteurs en handhavers moeten over de juiste bevoegdheden beschikken en in onafhankelijkheid kunnen rapporteren. Betaling voor werk en voortzetting van de relatie moet niet afhankelijk zijn van de vraag of de inhoudelijke conclusies of adviezen de opdracht- of werkgever goed uitkomen.

9. Duidelijk zijn over kwalificaties

De milieuprofessional is zich van zijn capaciteiten en beperkingen bewust en zal in de van richting werkgevers, (potentiële) opdrachtgevers en andere belanghebbenden duidelijk zijn over zijn kwalificaties. Hij zal geen werk doen waarvoor hij niet gekwalificeerd is of daarbij onvoldoende gekwalificeerde medewerkers inzetten.

10. Werken aan eigen ontwikkeling en het vakgebied.

De milieuprofessional onderhoudt en ontwikkelt zijn kennis en vaardigheden. Hij blijft op de hoogte van relevante nieuwe ontwikkelingen en inzichten in het vakgebied en schoolt zich regelmatig bij. Hij draagt waar mogelijk bij aan ontwikkeling van de milieukunde/milieuwetenschappen, en toepassing van kennis en inzichten, onder meer door het uitwisselen van kennis en ervaring met vakgenoten.

11. Adviezen en rapporten

De milieuprofessional is in adviezen, rapporten of andere uitingen duidelijk en helder en geeft een juist beeld van achtergrond, reikwijdte, betekenis en onderbouwing. Dit betekent ook dat hij waar nodig zal aangeven wat niet uit een rapport of advies kan of mag worden afgeleid.

12. Maatschappelijke verantwoordelijkheid; alertheid op consequenties

De milieuprofessional is bedacht op de - directe of indirecte - consequenties van zijn activiteiten en die van de organisaties waar hij deel van uitmaakt. Indien wettelijke regels afwezig of ontoereikend zijn –

bijvoorbeeld in het buitenland, bij nieuwe technologische mogelijkheden of mazen in de wet - zal de milieuprofessional daarvan geen misbruik maken, maar voor oplossingen kiezen die voldoen aan professionele inzichten.

Zo nodig zal hij wijzen op onzekerheden, risico's of kennisleemten en aanbevelen daar onderzoek naar te doen en zo nodig daar zelf het initiatief toe te nemen.

Indien de omstandigheden verhinderen dat hij zijn werk goed uitoefent (kwaliteitserosie, onvoldoende middelen, slechte wetgeving, ondeskundige opdrachtgevers, politieke druk), zal hij initiatieven nemen om hierin verandering te brengen, bijvoorbeeld door de situatie onder de aandacht te brengen bij opdrachtgevers, werkgevers, de VVM en/of de overheid.

13. Wettelijke regels

De milieuprofessional stelt zich op de hoogte van de wettelijke regels die op zijn werkterrein van toepassing zijn. In de regel streeft hij er naar dat deze regels worden nageleefd, maar hij is ook kritisch ten aanzien van de regels. Indien zij tot ongewenste uitkomsten leiden, aan een betere oplossing in de weg staan, of onduidelijk of inconsistent zijn, zal hij dit op passende wijze aankaarten en streven naar oplossing van dit spanningsveld, bijvoorbeeld door aanpassing van de regels en/of het verkrijgen van een ontheffing.

14. Klokkenluider

De milieuprofessional wijst zijn opdrachtgever/werkgever op misstanden zoals (dreigende) overtreding van wettelijke voorschriften of (dreigend) gevaar voor mens en omgeving. Indien een dergelijke interne melding niet tot het beëindigen van de misstand leidt, beraadt hij zich op zijn positie en doet zo nodig melding bij de bevoegde autoriteiten en/of zoekt de openbaarheid. Zo mogelijk pleegt hij vooraf overleg met collega's of vakgenoten.

15. Integriteit

Een milieuprofessional doet zijn werk zorgvuldig, eerlijk en verantwoord en stelt zich professioneel op. Hij behandelt collega's, opdrachtgevers en anderen met respect en is bereid tot het afleggen van verantwoording over zijn werk en zal anderen ondersteunen bij het nemen van hun verantwoordelijkheid. Hij houdt geheim wat geheim moet blijven. Hij vermijdt de schijn van belangenverstrengeling tussen verschillende opdrachtgevers of eigen belangen en die van werken en opdrachtgevers.

16. Integriteitsbeleid

De milieuprofessional streeft naar een open, professionele en collegiale werksfeer, het bespreekbaar maken van dilemma's, aanwijzen van vertrouwenspersonen binnen organisaties, vastleggen van procedures en waar nodig scheiding van verantwoordelijkheden en functies.

[1] Korthedshalve wordt in deze code over "hij" of "hem" gesproken ook waar vrouwen bedoeld worden.

[2] Er kan een vergelijking met de medische wetenschap worden getrokken: de eed van Hippocrates brengt mee dat de arts zijn kennis doelgericht (gericht op de gezondheid van patiënten) moet inzetten en niet misbruikt voor andere doeleinden.